

*к. арх., доцент Ушаков Г.Н.,
Кафедра Основ архітектури та архітектурного проектування,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

РОЗВИТОК КАФЕДРИ ОСНОВ АРХІТЕКТУРИ ТА АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ КНУБА

Анотація. У статті досліджується організаційно-методична система діяльності кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування КНУБА під керівництвом професора О.С. Слепцова. Виявлено ефективну взаємодію основних складових діяльності: навчальне середовище, залучення досвідчених фахівців, співпраця з профільними організаціями, участь у реальних проектах і конкурсах, видавнича діяльність, індивідуальний науковий, практичний та художній розвиток викладачів. Узагальнено значення кафедри у структурі архітектурного факультету КНУБА та результати оновленої комплексної діяльності, що послідовно впроваджує протягом восьми років керівник кафедри професор О.С. Слепцов. Ці методичні висновки можуть бути корисними при плануванні діяльності різними організаційними підрозділами архітектурної освіти та науки.

Ключові слова: архітектурне проектування, архітектурне навчання, методика університетської освіти.

Унікальний шлях кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування, яка поєднувала яскраві постаті, історичні для архітектури України, заслуговує на вивчення як цілісне явище, на узагальнення та оприлюднення досягнень для збереження ідейної сутності в подальшому розвитку та історичної пам'яті самобутнього наукового осередку. Вітчизняна архітектурна наукова школа розвивалась поліцентрично на базі навчальних закладів та науково-проектних установ. Та основними осередками, де формувались особистості та відбувалась комунікація і передача досвіду між поколіннями, були архітектурні факультети. Вони були й залишаються визначальними центрами розвитку вітчизняної архітектури. На основі факультетів протягом ХХ століття розгортаються відповідні наукові школи.

Потужним є значення наукової школи київських архітектурних факультетів, доля яких була тісно переплетена та включала низку послідовних закладів, де працювали київські архітектори та науковці. Викладачі цих факультетів були залучені до практичної та дослідницької діяльності таких установ, як: Київпроект, КиївЗНДІЕП, ДІПРОМІСТО, НДІТІАМ та інших. Отже факультети разом з

науково-проектними установами Києва були ефективною системою підготовки та практичної і наукової діяльності архітекторів.

У 1930 році було розпочато неперервну спадкоємну лінію розвитку архітектурного факультету та сьогоднішнього Київського національного університету будівництва і архітектури як цілісної перспективної установи. Вона увібрала в себе попередній досвід видатних майстрів архітектури, основною була кафедра Архітектурного проектування. Розвиток напрямів та розширення складу колективу було в основі структурного поділу архітектурного факультету на більшу кількість кафедр різного спрямування. Це був не формальний підхід, а виокремлення цілісних наукових колективів. Так, внаслідок поділу, у 1964 році сформувалась згадана кафедра, яка, з цього часу зберігає самобутні традиції та вагомий вплив. Колектив збагачувався видатними особистостями, а назва змінювалась, що відображало розмаїття діяльності: від кафедри Інтер'єру, меблів та обладнання будинків до кафедри Основ архітектури (з 1972 року), та до кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування (з 1990 року). Методичні основи закладали ще під час діяльності загальної кафедри Архітектурного проектування у 1950-ті роки видатні завідувачі: Микола Павлович Северов, Яків Аронович Штейнберг, Микола Олександрович Гусєв. Їхню справу після переформування факультету у 1964 році вже у оновленому складі кафедри продовжували також авторитетні завідувачі: Олег Олександрович Свешніков та Віктор Володимирович Савченко. Працюють на кафедрі видатні майстри Олександр Якович Хорхот, Анатолій Якович Косенко. Цей період був часом становлення наукової школи архітектурного факультету, і провідні кафедри, починаючи з 1960-х років, починають формувати самобутні та яскраві наукові осередки. Таким осередком, значним для освіти та архітектури України, кафедра Основ архітектури входить у суперечливі 1980-ті роки.

Надзвичайний період в історії кафедри, який відбувався на тлі історичних подій країни, проходив під керівництвом професора Валентина Івановича Єжова з 1987 року. Рівень ваги особистості Валентина Івановича був державним. Він був Народним архітектором України, головним архітектором КиївЗНДІЕП, директором провідного науково-дослідного інституту КиївНДІТІ (пізніше НДІТІАМ), головним архітектором Києва, доктором архітектури, академіком: був дійсним членом Академії будівництва України, почесним членом Міжнародної академії архітектури, членом Президії Національної спілки архітекторів України, був лауреатом Державної премії в галузі архітектури та інших премій. Ціле місто б утворилось зі споруджених за його проектами будівель, а видані книжки В.І. Єжова й зараз слугують посібниками для фахівців. Це тільки основні віхи його шляху. Зрозуміло, що спілкування студентів та аспірантів з Валентином Івановичем стало для них особливим спогадом та предметом розповідей через багато років.

Академічні традиції, які було збережено протягом радянського періоду, було включено до навчання за нової доби. Адже Валентин Іванович проходив аспірантуру в Академії архітектури УРСР, де продовжував працювати з провідними майстрами того часу: В.Г. Заболотним, О.В. Власовим, О.М. Вербицьким, П.Ф. Альошиним, А.В. Добровольським, Є.І. Катоніним, В.Д. Єлізаровим. У 1992 році В.І. Єжов, Д.Н. Яблонський та В.Г. Штолько були ініціаторами відродження Української академії архітектури, де Валентин Іванович став віце-президентом.

Кафедра на межі тисячоліть розбудовувала на факультеті надійну платформу для майбутнього – якість та забезпечення фундаментальних для архітектурної освіти дисциплін: основи проектування, основи композиції та усі періоди історії архітектури: від світу стародавнього до світу сучасного. На архітектурному факультеті кафедра традиційно забезпечувала ці базові лекційні курси. Особливого значення набула ще одна сторона науково-педагогічної діяльності. На кафедрі утворилась наукова група, що вивчала, оприлюднювала та впроваджувала до навчального процесу особливості історії архітектури України різних часів. Протягом непростих 1990-х, під керівництвом В.І. Єжова також діяли: В.І. Тимофієнко, П.П. Безродний, І.Й. Лошаков, К.Г. Демура, О.С. Слепцов, В.І. Соченко, Гасанова Н.С., Бачинська Л.Г., Зиміна С.Б., О.В. Щербаков, Р.Ш. Урманов та інші яскраві особистості. Надзвичайне значення тут має постать професора кафедри Віктора Васильовича Чепелика. Цей період визначив особливість кафедри з практичного навчання та проектування в умовах комплексної реконструкції історичної забудови, інтегрувати сучасний об'єкт, відновлювати пам'ятку архітектури.

Завідувач послідовно реалізовував ідею підготовки, на основі аспірантури, групи перспективних науковців, які, навчаючись у професорів викладанню, органічно стануть їхніми послідовниками. Ця група зберегла цілісність та стала основою колективу кафедри сьогодні. Валентин Іванович покладав надії, що його справу продовжить на посаді керівника його послідовник в повному сенсі цього слова – Олег Слепцов, професор кафедри, який в минулому під проводом В.І. Єжова став доктором архітектури, а потім науковим соратником. Їхня спільна книга наприкінці 1990-х років стала зразком ґрунтовних науково-навчальних монографій (В.И. Ежов, О.С. Слепцов, Е.В. Гусева. Архитектурно-конструктивные системы гражданских зданий. 1998).

Несподівано у 2010 році пішов з життя легендарний Валентин Іванович і його справу продовжив завідувач Олег Семенович Слепцов. Продовжив на засадах спадкоємності та здійснення сподівань свого Вчителя – професора В.І. Єжова про перспективний шлях цього колективу.

Наступний період діяльності кафедри теж розгортався під час бурхливих історичних подій в Україні, коли всі сфери життя зазнали складних випробувань

та увійшли до стану переосмислення основ і орієнтирів. Складнощі у сфері політики, економіки, архітектури і будівництва поєдналися з системним оновленням та початком непростой інтеграції до європейського простору освіти і науки. І, як раніше, у складні та вирішальні дев'яності роки, знову треба було зберегти відтворення знань і підготовку нових викладачів і науковців.

Продовжилась традиція, що кафедру очолювали вже знакові фігури, які досягли широкого визнання у фаховому середовищі і якістю створених будівель, і громадськими справами, і науковою діяльністю; мали вплив на архітектурні процеси та вплив магнітний: здатність "притягувати" до спільної діяльності визначних фахівців.

Завідувач професор Олег Семенович Слепцов – доктор архітектури, творчий керівник Науково-проектного архітектурного бюро "ЛЩЕНЗіАРХ", лауреат Державної премії України в галузі архітектури, Заслужений архітектор України, член Національної спілки архітекторів України, дійсний член Української академії архітектури, іноземний член Російської академії архітектури і будівельних наук, професор та член-кореспондент Міжнародної академії архітектури. Про масштаб практичної діяльності свідчить авторство біля 330 архітектурних проектів, серед яких 90 – православні храми та комплекси, у 60 містах і населених пунктах України, у Об'єднаних Арабських Еміратах (Дубай), у Португалії (о. Мадейра). Науково-публіцистична діяльність: біля 150 наукових робіт, серед яких 14 – це монографії, підручники та навчальні посібники; 9 кандидатів архітектури і один доктор архітектури під безпосереднім керівництвом професора захистили дисертації. Продовжують розробляти наукові теми 3 докторанти та 17 аспірантів. Ще численні впровадження експериментальних архітектурно-конструктивних систем, 8 патентів України, 54 авторських свідоцтв СРСР та України.

Широта інтересів творчої діяльності Олега Семеновича – особлива риса та різнобарвне джерело натхнення. Це синтез музичної і художньої сфер. Він справою доводить, що художні образи можуть переходити з картини у гобелен, з гобелену у пісню, з мелодії якої – у будівлю, піднесену серед неба.

Професор О.С. Слепцов здійснює керівництво з властивою йому творчою енергією та демонстрацією власним прикладом. Це рух шляхом постійних експериментів і впроваджень, на перетині теорії і практики, науки і мистецтва; поєднання різноманітних можливостей для утворення нових можливостей. Творча співпраця фахівців різного спрямування взаємно збагачує та дає комплексний ефект навчального процесу, де формується різнобічна особистість сучасного архітектора.

Кафедра Основ архітектури і архітектурного проектування розвивалась на протязі десятиліть та набула взаємно пов'язаних особливостей. Викладачі та дослідники фундаментальних дисциплін разом з досвідченими практиками вже

традиційно утворюють колектив з широкими можливостями вирішення різноманітних навчально-методичних завдань. Поглиблене вивчення особливостей історичного архітектурного середовища, реконструкції і розвитку забудови, поєднується з впровадженням та дослідженнями сучасних досягнень в архітектурі.

Кількість дисциплін на кафедрі на 2017-2018 навчальний рік становить – 45. Шість базових поточних лекційних курсів викладачі кафедри читають для всіх груп архітектурного факультету.

Кафедра є випусковою – на теперішній час готує та випускає студентів-архітекторів освітньо-кваліфікаційних рівнів: бакалавр та магістр. Кожен рік на кафедрі навчається близько 300 студентів 1-6 курсів (12 груп).

Сьогодні кафедра має 2 спеціалізації: «Архітектура будівель і споруд: Реконструкція та реставрація архітектурних об'єктів, сакральна архітектура» та «Архітектура будівель і споруд: Інноваційна архітектура». Це оновлення та розширення спеціалізацій започатковано у 2017 році. Олег Семенович розпочав вперше в Україні впровадження в учбовий процес спеціалізовану підготовку по сакральній архітектурі: читає курс лекцій: "Сакральна архітектура" та видав у 2014 році підручник "Архітектурне проектування і реконструкція православних храмів". Розроблено нові навчальні програми і відповідні дисципліни. Особливе значення в масштабах країни має спеціалізована підготовка у сфері загальної реконструкції та реставрації з особливим акцентом на сакральній архітектурі, оскільки це розроблено та впроваджено вперше в Україні.

Організаційно-методична система діяльності кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування КНУБА під керівництвом проф. О.С.Слепцова.

Наявність широких можливостей викладачів та велика кількість дисциплін і динамічні зміни у архітектурному навчанні останніх років – все це створило можливості для системної взаємодії складових діяльності кафедри з архітектурної підготовки та певною специфікою вивчення архітектурної спадщини.

Як показав досвід, основні складові діяльності кафедри лише при їхньому паралельному розвитку взаємно посилюють одне одного та забезпечують загальний стан адаптивності до сучасних потреб без втрати академічних традицій. Наведемо ці складові за трьома групами.

Підвищення якості навчального процесу:

- Навчальне середовище: дизайн інтер'єру, меблі та обладнання приміщень;
- Залучення до викладання досвідчених фахівців, які активно займаються проектною практикою, реконструкцією та реставрацією історичних пам'яток;
- Співпраця з профільними організаціями: участь студентів і викладачів у діяльності цих установ та залучення їхніх фахівців до навчального процесу в університеті;

– Участь викладачів зі студентами у реальних проектах та конкурсах.

Формування методичної бази та забезпечення спадкоємності традицій і досягнень:

- Видавнича діяльність: науковий збірник, підручники, посібники, монографії, статті, методичні рекомендації;
- Організація культурно-просвітницьких заходів з вшанування пам'яті видатних викладачів кафедри;
- Формування методичного фонду відеоматеріалів: документальні телевізійні передачі за участі викладачів кафедри.

Індивідуальний розвиток: наукова, практична та художня реалізація викладачів:

- Підготовка аспірантів та докторантів, захист дисертацій;
- Постійна наукова діяльність відповідно до індивідуальних інтересів;
- Персональна творча діяльність викладачів.

Наведені групи мають комплексний взаємний вплив. Складові першої групи безпосередньо підвищують якість навчального процесу. Складові групи з формування методичної бази та забезпечення спадкоємності надають наочні методичні матеріали для здійснення навчального процесу та для індивідуального розвитку викладачів. А група складових індивідуального розвитку посилює різнобічні можливості викладачів та їхню відповідність до динаміки сучасних вимог. Також складові з першої групи взаємно сприяють розвитку можливостей та кваліфікації викладачів: співпраця із залученими фахівцями, організаціями, участь у реальних проектах і конкурсах.

Розглянемо опис основних складових організаційно-методичної системи кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування. Це підсумки комплексного розвитку, узагальнення досягнень та напрацювань 2010 – 2018 років, які свідчать про ефективність впроваджених ініціатив та концепції керівництва професора О.С.Слепцова.

Якісний склад кафедри.

Якісний склад кафедри очолюють висококваліфіковані фахівці в галузі будівництва і архітектури:

- Народний архітектор України, (1998 – В.Г. Штолько, президент Української Академії архітектури);
- Заслужені архітектори України (2008 – О.С. Слепцов; 2008 – Ю.І. Серьогін, 1995 – Я.Я. Віг); Заслужений діяч науки і техніки (1999 – В.І. Соченко);
- Лауреат Державної премії УРСР в галузі науки і техніки, Лауреат Державної премії УРСР ім. Т.Г. Шевченка в галузі літератури, мистецтва і архітектури (1983, 1984 – В.Г. Штолько);

-
- Лауреати Державних премій України в галузі архітектури (2000 – О.С. Слепцов; 2000, 2006 – Ю.І. Серьогін; 1995 – Я.Я. Віг; 2004 – В.І. Соченко; 2007 – В.Г. Штолько);
  - Лауреат премії Ради Міністрів СРСР (1978 – П.П. Безродний);
  - Дійсні члени Української Академії архітектури (В.Г. Штолько, О.С. Слепцов, Я.Я. Віг);
  - Члени-кореспонденти Української Академії архітектури (Ю.І. Серьогін, В.І. Соченко, Л.Г. Бачинська);
  - Члени та члени-кореспонденти Міжнародної Академії архітектури (В.Г.Штолько, О.С. Слепцов).

Таким чином, видатні науковці та досвідчені архітектори-практики виховують професійний хист студентів та здійснюють підготовку молодих викладачів безпосередньо під час занять з фахової підготовки та при виконанні конкурсних і реальних проектів. 6 викладачів мають кваліфікаційні сертифікати архітекторів: проф. О.С.Слепцов, проф. В.Г. Штолько, проф. Ю.І. Серьогін, проф. Я.Я. Віг, доц. А.Л. Вишинський, доц. П.Т. Бадаянц.

Кількісний склад кафедри на 2017-2018 н.р. – 34 викладача.

Професори за званням, доктори архітектури – 5 (Слепцов О.С., Соченко В.І., Штолько В.Г., Шевцова Г.В., Івашко Ю.В.);

професор за званням, кандидат архітектури – 1 (Безродний П.П.);

професори, доценти за званням, кандидати архітектури – 2 (Бачинська Л.Г., Зиміна С.Б.);

професори – 2 (Серьогін Ю.І., Віг Я.Я.);

доценти за званням, кандидати архітектури – 10 (Щербаков О.В., Сьомка С.В., Северіна О.С., Русевич Т.В., Меженна Н.Ю., Ладан Т.М., Горбик О.О., Ушаков Г.Н., Ніканоров С.О., Ященко О.Ф.);

доценти, кандидати архітектури – 3 (Новосад І.Г., Горіна А.О., Семироз Н.Г.);

доценти – 4 (Пивоваренко О.В., Вишинський А.Л., Підгорний І.О., Чобітько О.М.);

асистенти, кандидати архітектури – 2 (Горова Ю.О., Якубовський І.В.);

старший викладач – 1 (Бородкіна І.М.);

асистенти – 5 (Сіверс М.В., Ляшенко О.К., Козлова Н.В., Адаменко М.В., Олійник Т.А.).

Навчальне середовище.

Із залученням власних коштів, безпосередньо членами кафедри було виконано суттєве оновлення інтер'єрів, меблів та обладнання кафедри:

Кабінет-лабораторія №122, що потребував ремонту та повернення до активного використання, капітально відремонтовано, обладнано сучасними інженерними системами, медіа-засобами та багатофункціональними меблями

відповідно до дизайн-проекту, розробленому на кафедрі. Тепер ця універсальна навчально-експозиційна аудиторія працює постійно та з максимальною ефективністю і зручністю. Нещодавно в ній обладнано експозицію видань викладачів кафедри для безпосереднього ознайомлення студентів. Також власним коштом обладнано два робочі місця сучасними комп'ютерами у приміщеннях кафедри.

Хол кафедри обладнано інформаційними планшетами. Зміст планшетів розкриває історію, сьогодення та напрямки діяльності колективу. Доповнюють цей зміст: візуальний ряд сучасної світової архітектури та проект розвитку і реконструкції КНУБА. Здійснюється поетапний дизайн та благоустрій цього холу.

Аудиторію кафедри №102 було організовано, як великий навчальний та експозиційний простір для проведення занять та різноманітних заходів: оновлено опорядження, меблі, створено експозиційну систему, що дозволяє надійно демонструвати методичні зразки проектів у прозорих стендах та легко змінювати виставку. Особливістю є те, що в даному просторі створено спеціалізацію аудиторії саме для курсового проектування першого курсу з наочною методикою навчання.

Розроблено проект реконструкції аудиторії № 317 та її інтер'єру, рекреації перед нею. Розпочато реалізацію проекту.

Заплановано переобладнання та підвищення функціональності зонування інших аудиторій та допоміжних приміщень кафедри.

Видавнича діяльність.

Створення наукових монографій у вигляді видань, що несуть концентрований досвід у майбутнє – це традиція кафедри, що має справу з фундаментальними дисциплінами та дослідженнями. Видання книжки, що містить авторський погляд та стиль – це завжди найбільш відповідальна та наочна форма представлення наукової, методичної та творчої роботи. Протягом десятиліть сформовано бібліотеку з видань співробітників кафедри. Осягнути поглядом, ознайомитись та збагнути обсяг цієї бібліотеки можна у кафедральній аудиторії 122 архітектурного корпусу КНУБА, де постійно представлені ці твори. Експозиція оновлюється щорічно кількома вагомими книжками: підручники, посібники, монографії. Основні видання за період восьми останніх років невпинно продовжують серію "Наукові дослідження кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування КНУБА". А у ядрі цієї серії книжки керівника кафедри професора О.С.Слепцова: серія "Наука-Практика-Творчість" (персональний науково-дослідний, проектно-будівельний і мистецький досвід архітектора).

18 монографій:

- О.С. Слепцов. Архітектура цивільних будівель. Індустріалізація, 2010.
- О.С. Слепцов. Храмы украинской православной церкви, 2010.

-
- О.С. Слепцов. Архитектура православного храма: От замысла к воплощению, 2012. [5].
  - О.А. Пламеницька. Castrum Camenecensis. Фортеця Кам'янець (пізньоантичний – ранньомодерний час), 2012.
  - О.В. Кашенко, О.С. Слепцов, П.П. Безродный и др. Слово о Мастере, 2012. [1].
  - Г.В. Шевцова. В краю маяков и храмов, 2012.
  - О.С. Слепцов. Концепція реконструкції Київського національного університету будівництва і архітектури, 2013.
  - Олег Слепцов. Архітектор / Упорядник Б.Л. Єрофалов, 2013.
  - В.І. Соченко. Церква Богородиці Десятинна в Києві, 2014.
  - Івашко Ю.В., Шуань Лі. Модерн Западной Европы, Украины и Китая: пути трансформации и имплементации, 2015.
  - О.С. Слепцов. My Oxford Diary (англ. мовою), 2015.
  - О.О. Горбик. Історія світової середньовічної архітектури. Частина I, 2015.
  - М.І. Орленко, Ю.В. Івашко, Шуань Лі; Под ред. Н.М. Демина. Реинкарнация северного национального романтизма. Исследование и опыт реставрации объектов, 2016.
  - О.С. Слепцов, М.К. Кумейко. Клара Демура: архитектор-педагог, 2016. [2].
  - О.С. Слепцов. ЛИЦЕНЗИАРХ: 25 лет созидания, 2017.
  - О.С. Слепцов. The Architecture of Orthodox Churches (англ. мовою), 2018.
  - О.О. Горбик. Всесвітня історія архітектури в тезах і зображеннях (пам'ятниковознавчий довідник): Частина 1. Архітектура первісної доби та традиційна архітектура. Архітектура давнього світу. Архітектура античності та раннього християнства, 2017.
  - Серёгин. Проекты, концепции, замыслы / Под ред. Б.Л.Ерофалова, 2018.
5 підручників:
  - О.С. Слепцов. Архітектурне проектування і реконструкція православних храмів, 2014. [6].
  - С.Б. Зиміна. Історія російської архітектури, 2014.
  - С.В. Сьомка. Ергономіка та ергодизайн. 2017.
  - С.В. Сьомка. Дизайн інтер'єру, меблів та обладнання. 2018.
  - О.С. Слепцов. Реконструкція громадських будівель і комплексів. 2018. [7].
12 навчальних посібників:
  - О.С. Слепцов. Архітектура сучасної школи: Гімназія новітніх біотехнологій. Монографія і навчальний посібник, 2011. [4].
  - С.О. Ніканоров. Архітектура водно-туристичних комплексів, 2012.
  - Н.Ю. Житкова, С.Б. Зиміна. Композиція: навчальний посібник, 2012 – 1 видання, 2 видання; 2013 – 3 видання.
  - Н.Ю. Житкова, С.Б. Зиміна. Композиція: Навчальний посібник англ. мовою

Composition: Tutorial, 2013.

- С.В. Сьомка. Біоніка в дизайні середовища, 2016.
- С.В. Сьомка. Композиція: теорія і методика пропорціонування: Ч.1, 2016.
- С.В. Сьомка. Проектування навчальних закладів, 2016.
- Л.Г. Бачинська. Архітектура житла України середини ХХ – ХХІ століть (історико-аналітичний нарис), 2016. – 292 с.
- С.В. Сьомка. Біоніка в дизайні середовища. 2017.
- С.Б. Зиміна. Стили інтер'єру. 2018.

Також більше 40 методичних рекомендацій.

На кафедрі у 2013 році засновано та здійснюється регулярний випуск збірника наукових праць «Архітектурний вісник КНУБА». Голова редколегії: ректор КНУБА проф. П.М. Куліков, заступник голови: проф. О.С. Слепцов. Отримано свідоцтво про державну реєстрацію (КВ № 20217-10017Р). Вип. 1 (2013). Вип. 2, 3 (2014). Вип. 4, 5, 6, 7 (2015). Вип. 8, 9, 10 (2016). Вип. 11, 12, 13 (2017). Вип 14, 15 (2018) [3].

Основні напрями наукових досліджень кафедри:

- загальна історія і теорія архітектури та містобудування;
- основи архітектурного проектування;
- сакральна архітектура;
- інноваційна архітектура;
- методика наукових досліджень в галузі реконструкції будівель і споруд;
- типологія житлових і громадських будівель;
- проблеми реконструкції житлових і громадських будівель в історичній забудові;
- архітектурна спадщина України, реставрація пам'яток архітектури;
- новітні архітектурно-конструктивні системи;
- основи архітектури інтер'єру;
- історія світового та вітчизняного мистецтва;
- тенденції розвитку світової архітектури.

Відповідно до тематичного плану університету, основною комплексною тематикою кафедральних науково-дослідних робіт є: «Теорія та історія архітектури, типологія, дизайн інтер'єру, реконструкція і реставрація цивільних будівель». Державний реєстраційний номер – 0115 U 005197. Керівник: д.арх., проф. О.С. Слепцов. Мета роботи: розвиток системи теоретичних знань у сфері архітектури, удосконалення фахового навчання архітекторів та методичне забезпечення архітектурного проектування на практиці.

Підготовка аспірантів і докторантів, захист дисертацій:

На 2017-2018 н.р. на кафедрі в денній та заочній формах навчаються 14 аспірантів.

Захищено 3 докторські дисертації:

- 2013. Г.В. Шевцова «Генеза української дерев'яної церкви (витоки, принципи архітектурного формотворення, світовий контекст)». Наук. консультант: проф. М.М. Дьомін.
Ю.В. Івашко «Основи стилеутворення модерну в архітектурі України (кінець ХІХ – поч. ХХ століття)». Наук. консультанти:
проф. В.І. Єжов
проф. М.М. Дьомін;
- 2015. Ю.В. Третьак «Типологічні основи формування архітектурного середовища пенітенціарних комплексів». Наук. консультант: проф. О.С. Слепцов.

Захищено 16 кандидатських дисертацій:

- 2011. І.С. Ревський «Методичні основи регенерації та реконструкції класицистичних площ (На прикл. міст Центр. та Півден. України)»
Наук. керівник проф. В.І. Єжов.
Башар Аттавна. «Принципи архітектурно-планувальної організації торгово-розважальних комплексів». Наук. керівник: проф. В.В. Куцевич;
- 2012. С.С. Кельба «Архітектурно-планувальна організація в'їзних комплексів крупних та крупніших міст України». Науковий керівник: проф. О.С. Слепцов;
- 2013. О.І. Єжова «Архітектурно-планувальна організація підземних автостоянок в структурі житлових будинків». Наук. керівник: проф. О.С. Слепцов;
А.О. Бородін: «Функціонально-планувальна організація банківських установ масового типу». Наук. керівник: проф. В.І. Соченко.
Н.Ю. Мержієвська «Архітектурно-планувальна реорганізація готелю 4-5 зірок в історичних будівлях центру міста (На прикладі міста Одеси)»
Перший наук. керівник: проф. В.І. Єжов.
Другий наук. керівник: проф. О.С. Слепцов.
Н.Ю. Меженна: «Архітектурно-художня організація фасадів нових будинків в історичній забудові міст України». Перший наук. керівник: проф. В.І. Єжов.
Другий наук. керівник: доц. С.Б. Зиміна.
О.Ф. Яценко «Принципи стильового розвитку архітектури православних храмів Чернігівщини (ХІХ – початок ХХ ст.)»
Наук. керівник: доц. С.Б. Зиміна.
- 2015. А.О. Горіна «Архітектурно-планувальні принципи організації

- іподромних комплексів». Керівник: доц. О.О. Горбик;
- 2016. І.Г. Новосад «Принципи реконструкції типових житлових будинків (1970 – 1980 років)». Керівник: проф. Л.Г. Бачинська; Ю.О. Горова «Архітектурно-планувальна організація музейно-виставкових авіаційних комплексів». Керівник: проф. О.С. Слепцов;
  - 2017. Лі Шуань «Трансформація архітектури стилю модерн в Китаї (поч. ХХ ст.)». Керівник: проф. Ю.В. Івашко; Н.Г.Семироз «Принципи архітектурно-планувальної організації гелікортів». Керівник: проф. О.С. Слепцов.
  - 2018. Захеді Шахаб «Еволюція архітектури мечетей Ірану (VII – XVIIIст.)» Керівник: проф. Ю.В. Івашко; Т.І.Антошук «Еволюція семантичних ознак архітектурних форм українського романтизму (кінця ХІХ – початку ХХ століття)». Керівник: проф. О.С. Слепцов. Голубчак К.Т. «Архітектурно-планувальна організація духовно-реколекційних центрів Української греко-католицької церкви». Керівник: проф. О.С. Слепцов.

Участь викладачів зі студентами у реальних масштабних проектах та перемоги у конкурсах.

Щорічно дипломні роботи студентів кафедри отримують нагороди на огляд-конкурсі дипломних проектів випускників архітектурних та художніх спеціальностей ВНЗ України. Студенти кафедри постійно приймають участь та отримують нагороди у міжнародних та вітчизняних архітектурних конкурсах.

У 2017 році на кафедрі була розпочата програма міжнародного науково-методичного співробітництва з архітектурним факультетом Харбінського політехнічного університету (м. Харбін, КНР). Навесні 2017 року професор О.С. Слепцов відвідав цей заклад і розпочав програму співробітництва. А влітку 2018 року проф. О.С. Слепцов, проф. Ю.І. Серьогін та доц. С.О. Ніканоров на запрошення закордонних колег вилетіли у Харбін для проведення лекційних курсів для викладачів про методику фахового навчання на кафедрі та види проектних завдань, а також для участі у архітектурному конкурсі по реконструкції Харбінського університету.

Під керівництвом проф. В.І. Соченка, доц. О.В. Щербакова та ас. М.В. Сіверс студенти К.В. Коваленко, А.В. Бородієнко, В.О. Герасименко, Є.В. Лебедев, Е.В. Западинський, А.Ю. Маслакова, В.О. Овчаренко, Г.О. Шепеленко, О.О. Голіцина, О.О. Полякова, М.В. Труханська, І.П. Гейко, Н.О. Шурупова, А.О. Волошина отримали 2-ге місце в конкурсі на розробку «Містобудівної концепції ревалоризації заповідної території історичної частини стародавнього Києва та сучасної музеєфікації автентичних залишків першого

кам'яного монументального храму Київської Русі – Десятинної церкви» (квітень 2011 р.).

Викладачі кафедри (Т.М. Ладан, Г.Н. Ушаков та ін.) разом зі студентами приймали участь у організації на архітектурному факультеті КНУБА заходів по європейському проекту «Рим-Москва-Київ: Збереження міської спадщини» протягом 2011 та 2012 рр.

Під керівництвом проф. О.С.Слепцова, проф. В.І. Соченка та доц.О.В.Щербакова студенти кафедри: К.Г. Зубко, О.В. Іщук, Ю.О. Коберідзе та А.О. Пілягін отримали перше місце у конкурсі «Реконструкція вул. Михайлівської у м. Житомирі» 14.11.2014 на замовлення Житомирської міської ради спільно з Житомирською обласною організацією Національної спілки архітекторів України. Робота прийнята для впровадження.

Студенти 6 курсу О. Лебідь та М. Матасова під керівництвом професорів О.С. Слепцова, О.А. Пламеницької, С.Б. Зиміної та доцентів О.В. Щербакова і С.О. Ніканорова на звернення керівництва Державного історико-культурного заповідника в м. Дубно, адміністрації м.Дубно та Рівненської області, виконали дипломний проект по регенерації історичного середовища заповідника та були нагороджені грамотами (2014). Протягом подальших років в Дубно продовжувалась активна діяльність кафедри: навчальні практики, курсове та дипломне проектування. Особливо яскравими та перспективними до впровадження є дипломні роботи 2018 року, які опубліковані у підручнику професора О.С. Слепцова "Реконструкція громадських будівель і комплексів" [7].

Студенти 6 курсу М. Кумейко, І. Зайченко та Н. Сінгаївська під керівництвом професорів О.С. Слепцова, О.А. Пламеницької, С.Б. Зиміної та доцентів О.В. Щербакова і С.О. Ніканорова на звернення керівництва Рівненського національного університету водного господарства та природокористування, адміністрації Рівненської області та Спілки архітекторів м.Рівне, виконали дипломний проект по реконструкції комплексу будівель університету та були нагороджені грамотами (2014).

Студенти-дипломники 6 курсу Т. Шандабура та І. Чекман прийняли участь у всеукраїнському конкурсі зі своїми дипломними проектами: 10.02.2015 – 12.09.2015 – ARCHIVISION-2015: Розвиток території шляхом трансформації забудови для створення комфортного середовища. Т. Шандабура перемогла у номінації «Раціональне вирішення генплану».

Студенти М. Білокопитов, О. Лукач, А. Рибчук та Д. Міхеєв приймали участь у Міжнародному воркшопі (спільна творча робота студентів різних міст) з розвитку Парку культури ім. Б.Хмельницького у Львові 03.08.2015 – 09.08.2015. Результати роботи прийнято до розгляду по впровадженню. Ця ж група студентів прийняла участь у міжнародному конкурсі з урбаністики – Архітектурне бієннале у Кракові (жовтень 2015).

Групи студентів кафедри, об'єднуючись в команди зі студентами-конструкторами та іншими кафедрами регулярно здобувають вищі призові місця на престижному Національному архітектурному студентському конкурсі «Steel freedom».

2015 рік: студенти І. Мітальов, Ю. Павлюк, О. Вдовкін (5 курс будів. фак.) – спеціальний приз від компанії Метінвест; студенти М. Білокопитов, А. Цехмістер – 3 місце.

2016 рік: студенти А. Кожевнікова, Д. Вовк, Н. Дутковський, Ю. Колошва – 1 місце у категорії "Торговельний центр".

2018 рік: студенти А. Томусяк, Л. Джанов, Д. Шульженко, А. Конотопенко – 1 місце у категорії "Реконструкція комплексу будівель під офісний центр".

Під керівництвом проф. О.С. Слепцова, доцентів Н.Ю. Меженної, Т.В. Русевич, О.В. Щербакова, С.В. Сьомки студенти кафедри на запрошення Славутиської міської ради Київської області розробили проектні пропозиції у межах конкурсу до «Знаку-символу на честь реалізації МЕМОРАНДУМУ про взаєморозуміння між Урядом України і Урядами країн «Великої сімки» та Комісією Європейського Співтовариства щодо закриття Чорнобильської АЕС» та до «Пам'ятного знаку Героям, які віддали своє життя за свободу, гідність, незалежність єдиної України у Загальноміському центрі» у травні 2016. Проекти було відзначено та прийнято до розгляду для подальшого використання у м. Славутич. Загалом прийняли участь 8 студентів кафедри. Проект студентів А.В. Свириденко та О.Ю. Оберемок отримав перемогу у конкурсі. Також приймали участь студенти: Т.В. Альохіна, А.А. Матвієнко, Є.О. Сіньков, А.В. Кожевнікова, Ю.Ю. Павлюк, Я.С. Степанькова.

Під керівництвом проф. О.С. Слепцова студенти кафедри на запрошення Кременецько-Почаївського ДІАЗ приймають участь у реконструкції забудови та благоустрої території історичного центру м. Кременець під час дипломного проектування (дипломники А. Коваль, О. Оберемок, А. Свириденко) (2016).

Також для міста Кременець під керівництвом проф. О.С. Слепцова та доц. Н.Г. Семироз студенти 3 курсу Гейдаров М.-Т. та Білосорочив Є. розробили передпроектні пропозиції по реконструкції Кременецького краєзнавчого музею під час курсового проектування.

Викладачі кафедри прийняли участь у міжнародному конкурсі Лейпцизька премія інтегрованого розвитку в Україні. Презентовано 2 проекти: Проект "ЗАМОК": Зональний Ансамбль Міста Охоронний Комплекс – автори: О.С. Слепцов, О.А. Пламеницька, Т.М. Ладан, С.О. Ніканоров, О.В. Пивоваренко. Проект "КОМПАС": Культурно-Освітній Мистецький Протоансамбль Столиці – автори: О.С. Слепцов, Т.М. Ладан (2016).

Під керівництвом проф. О.С. Слепцова та доц. С.О. Ніканорова студенти кафедри на запрошення адміністрації м. Чернігів виконали проектні пропозиції по

формуванню "Меморіалу Захисників України". Студенти: А. Оришук (1 місце на конкурсі), О. Горещька (2 місце на конкурсі), Ю. Павленко, О. Загребельна (2017).

У 2017 р. на пропозицію адміністрації м.Чернівці під керівництвом проф. О.С. Слепцова, проф. Ю.І. Серьогіна, доц. С.В. Сьомки та доц. С.О. Ніканорова, студенти 5 курсу кафедри: В. Хайдуков, Ю. Хребтович, Тахмазлі Шамо Резван Огли, Салієв Іскандер, Аль-Сусуа Ібрагім та Аль-Сусуа Юніс виконували проекти за конкурсом: "Концепція генплану парку "Жовтневий" в м.Чернівці" та "Комплексний благоустрій площі Соборної в м.Чернівці".

Також для міста Чернівці розроблялись конкурсні проекти із залученням студентів:

– Проект школи по вул. Ганса Гросса, 8 у м. Чернівці, авторський колектив: О.С. Слепцов, В.А. Богданов, А. Карбан, студент 4 курсу Л. Скоромна – 2 премія;

– Проект школи по вул. Ганса Гросса, 8 у м. Чернівці, авторський колектив: О.С. Слепцов, Ю.І. Серьогін, С.О. Ніканоров, студент 4 курсу Ю. Дідусенко – 3 премія;

– Проект дитячого дошкільного закладу на бульв. Буковинського віче, 9 в м. Чернівці, авторський колектив: О.С. Слепцов, В.А. Богданов, А. Карбан, студент 4 курсу А. Поліщук – 2 премія.

На кафедрі організовано співробітництво з науково-проектним архітектурним бюро ЛІЦЕНЗІАРХ, де викладачі кафедри систематично проходять підвищення кваліфікації, а студенти проходять учбову практику, приймаючи участь у реальному проектуванні. Також найбільш досвідчені співробітники бюро викладають на кафедрі спецкурси та керують курсовим і дипломним проектуванням.

Впроваджується методика комплексної реконструкції історичного середовища із залученням студентів: проведення обмірної практики, проектної практики та дипломного проектування, виконуючи реальні завдання у таких об'єктах:

- Державний історико-культурний заповідник в м. Дубно (2013–2019 рр.);
- Історичний центр м. Кременець (2015 – 2018 рр.);
- Палац Потоцьких у м. Івано-Франківськ (2017 р.);
- Державний заповідник «Софія Київська» (2010 – 2019 рр.) та ін.

Організація культурно-просвітницьких заходів з вшанування пам'яті видатних викладачів кафедри.

Є потреби сьогодні і є задачі внутрішнього шляху. Як не втрачати, а збирати та проносити крізь час досвід провідних науковців, викладачів та майстрів архітектури, який вони безпосередньо передавали студентам і який має бути доступний у майбутньому через викладання їхніх учнів та видання книжок. Це не тільки історична фіксація, а ще й актуалізація досвіду цих особистостей. Так здійснюється концепція спадкоємності навчання, що зберігає основи та традиції

кафедри, де передаються основи професії – фундаментальні знання. Продовжують пам'яті про історичних особистостей вітчизняної архітектурної школи та продовжують працювати їхні методичні підходи.

Було організовано колективом кафедри на архітектурному факультеті масштабні заходи вшанування пам'яті видатних викладачів кафедри:

- 2012 – видання та презентація книги спогадів про творчий спадок В.І.Єжова: А.В. Кащенко, О.С. Слепцов, П.П. Безродный и др. "Слово о Мастере" [1].
- У лютому 2017 на честь 90-річчя від дня народження К.Г. Демури з презентацією книги, присвяченої її життєвому шляху: О.С. Слепцов, М.К. Кумейко. "Клара Демура: Архітектор-педагог" [2].
- У березні 2017 на честь 90-річчя від дня народження В.В.Чепелика.
- У листопаді 2017 на честь 90-річчя від дня народження В.І. Єжова.

Формування методичного фонду відеоматеріалів: документальні телевізійні передачі за участі викладачів кафедри.

З 2016 – Цикли передач на основі творчості та методик проф.О.С.Слепцова "Грані часу" та "Архітектурні камертони". Знято 12 випусків, які доступні до перегляду, робота продовжується.

2011 - 2016 – Цикл передач "Київські історії" (10 передач, канали СІТІ, Київ) за участі проф. О.С. Слепцова, проф. М.М. Дьоміна, проф. О.В. Кащенко, проф. З.В. Мойсеєнко-Чепелик, проф. Ю.В. Івашко.

2012 – До циклу передач "Таємний код зламано" серії "Будинок", "Піраміда" та двосерійний фільм "Легенди будинку вдови, що плаче" за участю проф. Ю.В. Івашко.

2014 – Цикл передач "Київ містичний" за участі проф. Ю.В.Івашко.

Виставки творчих робіт.

Постійна творча діяльність, представлення творів та їх обговорення – це власний приклад студентам світоглядного розвитку, форма комунікації та самовираження, традиційна для архітекторів. Практика у різних видах мистецтв наповнює архітектурну діяльність та викладання асоціативністю, образністю, чуттєвістю. Тоді у проектах бетон і метал стають художніми матеріалами. Цей зв'язок мистецтва з архітектурою демонструють викладачі студентам на власному прикладі, заохочують самих студентів до участі у виставках власної творчості. Згадаємо приклади цієї художньої активності.

Керівник кафедри, професор О.С. Слепцов, практикує синтез мистецтв різних видів: живопис і графіка, музичні твори як композитор і виконавець власних пісень, гобелени авторської техніки та впроваджує ці образи у архітектурне проектування. Його персональні виставки демонструють цей синтез: звучить музика, величезні архітектурно-пейзажні гобелени візуально поєднуються з проектами сакральних будівель, і все організовується у просторі особливих інтер'єрів, часто пам'яток архітектури:

-
- м. Южне. Южненська міська художня галерея. 2010.
  - м. Хуст. Хустська міська картинна галерея. 2010.
  - м. Ужгород. Закарпатський музей народної архітектури та побуту. 2010.
  - м. Мукачево. Виставкова зала замку "Паланок". 2011.
  - м. Сімферополь. Будинок художника. 2012.
  - м. Київ. "Джерела гармонії". Виставковий зал "Хлібня" Національного заповіднику "Софія Київська". 2013.
  - м. Чернівці. "Джерела гармонії". Палац "Юність Буковини". 2013.
  - м. Львів. "Джерела гармонії". Палац мистецтв. 2013.
  - м. Рівне. "Джерела гармонії". Зал Спілки художників України. 2013.
  - м. Дубно. "Джерела гармонії". Держ. історико-культ. заповідник. 2013, 2015.
  - м. Київ. Всеукраїнський арт-фестиваль "Територія душі" у Національному музеї ім.Т.Г.Шевченка. 2014.
  - м. Почаїв. "Джерела гармонії". Почаївський історико-художній музей. 2015.
  - м. Оксфорд, Великобританія. Виставка гобеленів. Vaults & Garden Café in Oxford. «Architectural Landmarks of Oxford». 2015.
  - м. Кременець. Кременецький краєзнавчий музей. 2015.
  - м. Пекін. КНР. Виставка гобеленів. 2016.
  - м. Харбін. КНР. Виставка гобеленів. 2016.
  - м. Харків. "Архітектурний пейзаж". Галерея "Мистецтво Слобожанщини". 2016.
  - м. Краків, Польща. Виставка гобеленів в галереї «Штука Батко». 2016.
  - м. Київ. 45-та ювілейна виставка авторських гобеленів "Києве, мій..." у Великій лаврській дзвіниці Києво-Печерської лаври. 2017.
  - м. Київ. "Художні мелодії Олега Слєпцова". 1 та 2 яруси Великої лаврської дзвіниці Києво-Печерської лаври. 2018.

Доцент А.Л.Вишинський, майстер архітектурного акварельного пейзажу, представляв, зокрема, такі персональні виставки картин:

- м. Київ. Національна спілка архітекторів України. 2011.
- м. Київ. Архітектурний факультет КНУБА. 2011, 2015.
- м. Київ. Художня галерея "Салон-багет". 2016.

Доцент О.Я.Костенко, який створював олійними та акриловими фарбами надзвичайно колористичний живопис у авторській манері, представив у 2015 році, як виявилось, свою останню персональну виставку у інтер'єрі київського кафе "Апельсин" на проспекті Науки, 11а.

Професор Г.В.Шевцова презентувала низку персональних виставок різноманітного жанру в Україні та в Японії:

- м. Кіото, Японія. Виставка фоторобіт «Київ – Кіото: міста-побратими». 2011.
- м. Токіо, Японія. Виставка фоторобіт «Україна – країна див». 2011.

- м. Токіо, Японія. Виставка фоторобіт «Дерев'яна архітектура очима закоханого в неї». Буддійський університет. 2011.
- м. Київ. Виставка каліграфії та живопису в Українсько-японському центрі НТУ КПІ. 2014.

Загальна кількість проведених викладачами виставок власних художніх робіт, архітектурних проектів, фоторобіт з 2010 по 2018 суттєва: 42 виставки в Україні та інших країнах.

Висновки та перспективи діяльності кафедри.

Різні напрямки діяльності було перебудовано за останні роки у відповідь на новітні потреби. Наведені результати по цих напрямках свідчать про ефективність обраної стратегії. Серед впроваджень завідувача О.С.Слепцова: методика навчання у формі лекцій-екскурсій на прикладах авторської архітектурної діяльності викладачів, залучення студентів та викладачів до реальних досліджень та проектних пропозицій по реконструкції архітектурно-історичних ансамблів і центрів старовинних міст, засновано серію видань "Наукові дослідження кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування Київського національного університету будівництва і архітектури", розпочато випуск збірника наукових праць «Архітектурний вісник КНУБА» (голова редколегії: ректор КНУБА проф. П.М. Куліков).

Цілеспрямований паралельний розвиток наведених складових діяльності кафедри, що було впроваджено завідувачем О.С. Слепцовим, забезпечив протягом 2010 – 2018 років комплексний позитивний ефект. Також зміцнюється авторитет кафедри як наукової школи.

Далі багато ідей та сподівань. Планується продовжувати активне залучення студентів під керівництвом викладачів кафедри до виконання реальних проектів та конкурсного проектування, як складової, що забезпечує потужний ефект як у навчанні студентів, так і у розвитку фахових можливостей викладачів.

Відповідно до постійного поглиблення підготовки за оновленою спеціалізацією "Архітектура будівель і споруд: Реконструкція та реставрація архітектурних об'єктів, сакральна архітектура" та у зв'язку з введенням нової спеціалізації "Архітектура будівель і споруд: Інноваційна архітектура", планується створення на базі кафедри філії наукового відділу Державного заповідника "Софія Київська". Тоді, крім виконання студентами обмірно-проектних практик у заповіднику, що відбувається вже кілька років, науковці "Софії Київської" будуть проводити на кафедрі спеціальні заняття з реставраційних робіт та проектування сакральних об'єктів.

І, незважаючи на складнощі сьогодення і для освіти, і для архітектури, і для науки, закипіла з новою силою діяльність на кафедрі. Цей час, крім викликів, відкриває нові можливості тим, хто здатен до розвитку та адаптації до об'єктивних змін.

Література

1. Слово о Мастере / Редкол.: А.В.Кашенко, О.С.Слепцов, П.П.Безродный и др.; Киев. нац. ун-т строительства и архитектуры; кафедра Основ архит. и архит. проектирования. – К.: День Печати, 2012. – 116 с. – (Серия "Научные исследования кафедры Основ архитектуры и архитектурного проектирования").
2. Клара Демура: Архитектор-педагог / О.С.Слепцов, М.К.Кумейко; Киев. нац. ун-т строительства и архитектуры; кафедра Основ архит. и архит. проектирования; Научно-проектн. архит. бюро ЛИЦЕНЗіАРХ. – К., 2016. – 200 с. – (Серия "Научные исследования кафедры Основ архитектуры и архитектурного проектирования").
3. Архітектурний вісник КНУБА: Наук.-вироб. збірник / Відповід. ред.: П.М.Куліков. – К.: КНУБА, – Вип.1-15 – URL: <https://sites.google.com/site/arhviknuba/home> ISBN 978-617-7185-03-0
4. Слепцов О.С. Архітектура сучасної школи: Гімназія новітніх біотехнологій. / Українська академія архітектури, Київський нац. ун-т буд-ва і архіт., Науково-проектне архіт. бюро ЛІЦЕНЗіАРХ. – К.: А+С, 2011. – 124 с.
5. Слепцов О.С. Архітектура православного храму: От замысла к воплощению / Украинская академия архитектуры, Киевский нац. ун-т строительства и архит., Научно-проектное архит. бюро ЛІЦЕНЗіАРХ. –К.: А+С, 2012.–552 с.
6. Слепцов О.С. Архітектурне проектування і реконструкція православних храмів: Підручник для ВНЗ / Українська академія архітектури, Київський нац. ун-т буд-ва і архіт., Науково-проектне архіт. бюро ЛІЦЕНЗіАРХ. – К.: А+С, 2014. – 272 с.
7. Слепцов О.С. Реконструкція громадських будівель і комплексів: Підручник для ВНЗ / Українська академія архітектури, Київський нац. ун-т буд-ва і архіт., Науково-проектне архіт. бюро ЛІЦЕНЗіАРХ. – К.: А+С, 2018. – 272 с.
8. Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Науково-технічний збірник. Вип.8: Архітектурна школа КІБІ-КНУБА. До 70-річчя діяльності / Редкол.: М.М.Дьомін, В.І.Єжов та ін. – К.: КНУБА, 2000. – 316 с.

Аннотация. В статье исследуется организационно-методическая система деятельности кафедры Основ архитектуры и архитектурного проектирования КНУСА под руководством профессора О.С.Слепцова. Выявлено эффективное взаимодействие основных составляющих деятельности: учебная среда, привлечение опытных специалистов, сотрудничество с профильными организациями, участие в реальных проектах и конкурсах, издательская деятельность, индивидуальное научное, практическое и художественное развитие преподавателей. Обобщено значение кафедры в структуре архитектурного факультета КНУСА и результаты обновленной комплексной деятельности,

которую последовательно внедряет на протяжении восьми лет руководитель кафедры профессор О.С.Слепцов. Эти методические выводы могут быть полезными при планировании деятельности различными организационными подразделениями архитектурного образования и науки.

Ключевые слова: архитектурное проектирование, архитектурное обучение, методика университетского образования.

Abstract. This article explores organizational-methodical system of activities of the chair of the Basics of architecture and architectural design KNUCA under the guidance of Professor O. Sleptsov. The effective interaction of the main components of the activity was revealed: learning environment, invitation of experienced specialists, cooperation with relevant organizations, participation in real projects and contests, publishing activity, individual scientific, practical and artistic development of teachers. The article summarizes the importance of the chair in the structure of the architectural faculty of the KNUCA and the results of the renewed complex activity that head of chair Professor O.S.Sleptsov has consistently introduced during the course of eight years. These methodical conclusions can be useful in planning the activities of various organizational departments of architectural education and science.

Key words: architectural design, architectural education, methods of university education.